

Rys historyczny kościoła w Glaznotach

ks. Krzysztof Kopacz

Na ziemi ostródzkiej nie brakuje dawnych kościołów ewangelickich. Na zdjęciu kościół ewangelicko-metodystyczny w Glaznotach (okolice wzgórz dylewskich, 35 km od Ławy). Historia wsi sięga XIV w., natomiast kościół, jak się przyjmuje, powstał około 1400 r.

Kościół jest gotycką budowlą salową (tzn. bez wyodrębnionego prezbiterium), wzniesioną z kamieni polnych, o murach wzmocnionych masywnymi przyporami. Od zachodu wzniesiono dolną kondygnację wieży (zapewne jej górna część, o ile została ukończona, była drewniana)

z ostrołukowym portalem, a od północy zakrystię.

W 1410 r. solidne mury obroniły świątynię przed zupełnym zniszczeniem przez wojska polsko-litewskie po zwycięstwie grunwaldzkim, choć osada została spustoszona. Ceglana górna kondygnacja wieży, ozdobiona blendami wzniesioną jeszcze w XV w.

Od 1525 r. wraz z ogłoszeniem luteranizmu wyznaniem państwowym, jak wszystkie świątynie Prus Książęcych, kościół stał się ewangelicki i stan ten trwał aż do zakończenia II wojny światowej. W latach 1713 i 1899 przeprowadzono gruntowne prace restauratorskie. Zapewne podczas pierwszych powiększono okna, natomiast od czasu drugich, wewnątrz kryje otwarta więźba dachowa z szalowaniem, którą prawdopodobnie zastąpiono płaski drewniany strop, jaki pozostawiono nad ołtarzem.

Mimo upływu czasu, przetrwały gotyckie rzeźby ołtarzowe przedstawiające Dwunastu Apostołów, datowane na około 1400 r. i parę rzeźb barokowych. Przed wojną przekazano je do zamkowych zbiorów muzealnych w Królewcu, jednak niektóre szczęśliwie ocalały i można je oglądać w kolekcji Muzeum Warmii i Mazur na zamku w Lidzbarku Warmińskim. Kościół tylko przez kilkanaście lat był siedzibą parafii, później był filią Lipowa (1542-1817), Marwałdu, od końca XIX w. Grabowa. Pod koniec XIX w. polskie i niemieckie nabożeństwa oprawiano w Glaznotach raz w miesiącu. Dopiero w 1925 r. został przywrócony status samodzielnej parafii ewangelickiej. Po wojnie i nastaniu rządów polskich, kościół, jak szereg w powiecie ostródzkim, przejęli metodyści.

Dzieje społeczności metodystycznej układały się podobnie, jak w przypadku pozostałych grup rodzimej ludności mazurskiej i warmińskiej i w wyniku procesu emigracji w 1980 r. odprawiono ostatnie nabożeństwo. Katolicy kościoła nie przejęli, dysponując własną świątynią z 1903 r. i opuszczony zabytek zaczął się dosłownie chylić ku upadkowi. O ile mury w większości przetrwały, to drewniany strop i dach nawy runęły po potężnej wichurze i zwaleniu się potężnego drzewa na dach. Ratunek pojawił się ze strony zupełnie niespodziewanej. W 2001 r. Marek Kotański i podopieczni jego Stowarzyszenia Monar z Domu Odzyskanych dla Życia w Marwałdzie postanowili własnymi siłami odbudować ruinę. W pozyskanie środków finansowych dla odbudowy kościoła zaangażowało się wiele środowisk w tym z zagranicy. Prace remontowe zakończono w roku 2004.

Z dawnego wyposażenia zachował się odrestaurowany neogotycki ołtarz ambonowy z 1860 r., w którego część środkową włączono nowożytną kazalnicę z XVI/XVII w. Ambonę wieńczy symbol Zbawiciela w formie rzeźby przedstawiającej pelikana karmiącego krwią pisklęta. Ponadto przetrwała tablica z nazwiskami parafian poległych podczas I wojny światowej, ławki i neogotycka obudowa organów z 1850 r.

Od lipca 2015 roku nowym administratorem kościoła w Glaznotach jest ks. Pastor Krzysztof Kopacz, który pragnie wzbudzić w tym kościele nowego ducha i nie tylko.